

PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA
W DZIERŻĄŹNIE

NA ROK SZKOLNY 2024/2025

Zatwierdzono na posiedzeniu Rady Pedagogicznej dn. 12.09.2024

1. Wstęp

Program wychowawczo-profilaktyczny zakłada podmiotowe traktowanie ucznia, poszanowanie godności osobistej, stwarzanie sytuacji sprzyjającej rozwojowi dzieci i młodzieży w sferze fizycznej, psychicznej i społecznej. Jednym z najważniejszych zadań wychowawczych jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju wychowanków. Program wychowawczo-profilaktyczny stanowi wytyczne do pracy wychowawczej dla Dyrektora Szkoły, wychowawców klas, nauczycieli przedmiotów, pedagoga szkolnego/pedagoga specjalnego/psychologa, samorządu uczniowskiego, pracowników niepedagogicznych oraz organizacji i instytucji wspomagających pracę Szkoły. Realizacja założeń programowych wpłynie na spójność i wielokierunkowość oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów Szkoły.

Program został opracowany w oparciu o diagnozę środowiska. Uwzględniono w nim dotychczasowe doświadczenia szkoły oraz sugestie członków społeczności szkolnej.

2. Podstawa prawna programu:

- *Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności* (Dz.U. z 1993 r. Nr 61 poz. 284 ze zm.),
- *Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych* (Dz.U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526),
- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r.* (Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),
- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe* (Dz.U. z 2023 r. poz. 900),
- *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela* (Dz.U. z 2021 r. poz. 1762),
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz.U. z 2023 r. poz. 172),
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz.U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.),
- *Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych* (Dz.U. z 2023r. poz. 700),
- *Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich* (Dz.U. z 2022 r. poz. 1700 ze zm.),
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej* (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.),

- statut Szkoły,
- kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2024/2025.

3. Cele programu:

- realizacja wartości wychowawczych:
 - szacunek dla języka ojczystego, kultury i tradycji narodowej,
 - tolerancja wobec różnych poglądów, kultur, postaw i przekonań,
 - uczciwość, szczerść, prawdomówność, rzetelność i odpowiedzialność,
 - poznawanie i doskonalenie własnej osobowości,
 - umiejętność współżycia w rodzinie i społeczności,
 - pomoc potrzebującym,
 - zdrowy styl życia, postawa proekologiczna;
- realizacja priorytetów Szkoły:
 - organizacja procesu rozwoju ucznia ukierunkowana na jego sukces,
 - działania wychowawcze sprzyjające efektywnej nauce,
 - integracja ze środowiskiem lokalnym i promowanie w nim swojej działalności;
- realizacja głównych celów wychowawczych:
 - zapewnienie optymalnych warunków do wszechstronnego rozwoju osobowości ucznia,
 - kształtowanie postaw twórczych,
 - tworzenie warunków do efektywnej współpracy z domem rodzinnym ucznia oraz integracji ze środowiskiem lokalnym,
 - dostarczanie wzorców osobowościowych stanowiących model do naśladowania i kształtowania poczucia własnej wartości,
 - otwarcie na wartości kultur Europy i świata;
- realizacja podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa:
 - edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy,
 - kształtowanie postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę, edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna,
 - wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego, rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych, podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym,
 - wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz

krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej,

- kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez pogłębianie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym,
- wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez wzmocnienie współpracy szkół i placówek z pracodawcami oraz z instytucjami regionalnymi,
- praca z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.

Najważniejszym celem wychowawczym Szkoły jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka w wymiarze intelektualnym, etycznym, emocjonalnym, społecznym i zdrowotnym.

Powyższe cele zawierają w sobie następujące działania:

- rozwijanie samodzielności w zdobywaniu wiedzy, informacji i umiejętności,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne decyzje,
- kształtowanie osobowości zdolnej do krytycznego/analitycznego myślenia,
- kształtowanie postaw społecznych,
- budowanie atmosfery współpracy i koleżeństwa,
- kształtowanie gotowości do niesienia pomocy innym (rozwijanie empatii i wrażliwości na potrzeby innych),
- nauczanie zasad kultury,
- dbałość o kulturę języka,
- pomoc uczniom ze specyficznymi trudnościami w nauce,
- rozwijanie umiejętności zawodowych oraz umiejętności uczenia się przez całe życie,
- edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna,
- wspieranie uczniów zdolnych w rozwijaniu ich umiejętności,
- kształtowanie postawy tolerancji i akceptacji dla innych, integracji uczniów w oparciu o dialog i współdziałanie,
- nauka bezpiecznego zachowania na terenie Szkoły i poza nią, wykorzystanie całodobowego monitoringu,
- kształtowanie postawy patriotycznej,
- dbanie o zdrowie uczniów (edukacja prozdrowotna),
- przeciwdziałanie przemocy w szkole, domu i środowisku lokalnym,
- rozpoznawanie oznak stresu oraz sposoby radzenia sobie z nimi,
- przygotowanie do bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej, w tym nawiązywania i utrzymywania opartych na wzajemnym szacunku relacji z innymi użytkownikami w sieci,

- dostarczenie uczniom informacji o alkoholu, nikotynie i innych substancjach uzależniających,
- pokazanie uczniom drogi do satysfakcji osobistych bez picia alkoholu, palenia papierosów czy zażywania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych,
- wskazywanie na skutki zażywania substancji uzależniających - społeczne, ekonomiczne, moralne i zdrowotne.

4. Model absolwenta:

Uczeń w czasie pobytu w Szkole i po zakończeniu nauki reprezentuje następujące postawy:

- jest uczciwy – nie kłamie, nie oszukuje, w czasie sprawdzianów i odpowiedzi ustnych nie korzysta ze ściąg ani podpowiedzi innych uczniów, sam również nie podpowiada ani nie pomaga innym uczniom oszukiwać w czasie sprawdzianu; samodzielnie wykonuje prace domowe,
- jest wiarygodny i odpowiedzialny – zawsze postępuje zgodnie z głoszonymi zasadami, można powierzyć mu ważne zadania do wykonania, dotrzymuje zobowiązań i obietnic, wartościuje zachowania złe i dobre, stara się przewidzieć skutki swoich działań oraz ponosić konsekwencje swoich czynów,
- jest wytrwały, systematycznie wykonuje zadania i obowiązki, realizuje swoje plany i marzenia,
- ma poczucie własnej wartości, reaguje na poniżające zachowania dorosłych i rówieśników,
- szanuje innych ludzi, wie, jak należy okazywać szacunek osobom dorosłym oraz kolegom i koleżankom,
- jest ciekawy świata, zna najbliższe środowisko, poznaje złożoność świata, analizuje istniejące w nim zależności i związki przyczynowo–skutkowe,
- jest kreatywny, przedsiębiorczy, potrafi w sposób twórczy rozwiązywać problemy, realizuje swoje pomysły, wyznacza sobie cele i dąży do ich zrealizowania, umiejętnie podejmuje ryzyko, radzi sobie w sytuacjach trudnych, potrafi podejmować szybkie decyzje,
- reprezentuje kulturę osobistą:
 - przestrzega zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się w Szkole,
 - korzysta z aktywności fizycznej jako przeciwwagi zaangażowania w gry komputerowe,
 - równoważy pracę aktywnym odpoczynkiem,
 - jest ciekawy świata,
 - jest zmotywowany do rozwoju,
 - nawiązuje i podtrzymuje relacje rówieśnicze,
 - okazuje szacunek i życzliwość wobec rówieśników i osób dorosłych,
 - dba o kulturę języka, nie stosuje wulgaryzmów,
 - dba o wygląd;

- ma świadomość swojej przynależności narodowej, zna specyfikę swojej małej ojczyzny, pozytywnie patrzy na otaczający go świat, siebie i innych ludzi,
- potrafi bezpiecznie poruszać się w sieci, krytycznie analizować informacje dostępne w internecie,
- dba o swoje zdrowie psychiczne i fizyczne, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny,
- jest otwarty na europejskie i światowe wartości kultury,
- jest tolerancyjny:
 - akceptuje odmienność innych ludzi,
 - nie wyśmiewa ani nie prześladuje innych ludzi ze względu na ich narodowość, religię, przekonania polityczne,
 - przeciwstawia się dyskryminacji, staje w obronie prześladowanych czy wyśmiewanych;
- angażuje się w działania na rzecz lokalnego środowiska, reprezentuje postawę opartą na zasadach miłości do ojczyzny, jedności i solidarności z własnym narodem, poczuciem więzi społecznej i wspólnoty kulturowej z innymi członkami narodu.

Postawy opisane w modelu absolwenta kształtowane są wspólnie przez nauczycieli, pracowników Szkoły oraz rodziców poprzez:

- działania wychowawcze,
- własny przykład – nauczyciele i pracownicy Szkoły powinni stanowić wzór do naśladowania w zakresie realizacji ww. postaw.

5. Założenia programu:

Najważniejsze założenia programu to:

- wszyscy nauczyciele wprowadzają do tematyki swego przedmiotu elementy programu wychowawczo- profilaktycznego Szkoły,
- wszystkie zajęcia szkolne uwzględniają założenia programu wychowawczo- profilaktycznego,
- nauczyciele dostosowują przekazywanie wiedzy, kształtowanie umiejętności i postaw uczniów do odpowiedniej w tym wieku aktywności dzieci; umożliwiają poznawanie świata w jego jedności i złożoności; wspomagają samodzielność uczenia się; inspirują do wyrażania własnych myśli i przeżyć; rozbudzają ciekawość poznawczą oraz motywację do dalszej edukacji.

6. Formy oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych:

- zajęcia edukacyjne,

- zajęcia z wychowawcą,
- zajęcia z psychologiem, pedagogiem, pedagogiem specjalnym,
- zajęcia pozalekcyjne,
- wycieczki, wyjścia grupowe,
- imprezy i uroczystości klasowe, szkolne, środowiskowe.

7. Metody pracy:

- gry i zabawy,
- gazetki,
- spotkania z ciekawymi ludźmi,
- dyskusje,
- dramy,
- twórczość plastyczna, techniczna i artystyczna,
- metoda projektów,
- symulacje,
- warsztaty, spektakle profilaktyczne,
- treningi umiejętności,
- udział w konkursach,
- rozmowy, pogadanki.

8. Zadania wychowawczo-profilaktyczne

Dyrektor:

- dba o prawidłowe funkcjonowanie Szkoły, poziom pracy wychowawczo-profilaktycznej i opiekuńczej Szkoły,
- koordynuje, organizuje i nadzoruje działania wychowawczo-profilaktyczne w Szkole,
- stwarza warunki do prawidłowej realizacji praw dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego.

Nauczyciele:

- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania; udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci zgodnie z zasadami określonymi w programie wychowawczo-profilaktycznym,
- reagują na sygnały zagrożenia niedostosowaniem społecznym dzieci,
- zapewniają uczniom bezpieczeństwo podczas pobytu w Szkole i poza jej terenem, w czasie wycieczek.

Wychowawcy klas:

- poznają uczniów oraz ich środowisko, a także utrzymują stały kontakt z rodzicami, organizują spotkania, wspierają i wspomagają rodziców w działaniach wychowawczo-profilaktycznych i opiekuńczych,
- integrują zespół klasowy,
- rozwiązują indywidualne i klasowe problemy poprzez udzielanie uczniom wszechstronnej pomocy,
- interesują się postępami uczniów w nauce, dbają o regularne uczęszczanie uczniów do Szkoły, wspólnie z pedagogiem/pedagogiem specjalnym/psychologiem badają przyczyny opuszczania przez uczniów zajęć szkolnych,
- wdrażają uczniów do samorządności i demokracji (wybór i działalność samorządu klasowego, wypełnianie poszczególnych funkcji klasowych),
- propagują zasady kulturalnego zachowania,
- troszczą się o zdrowie uczniów, w szczególności poprzez wdrażanie ich do dbałości o higienę osobistą oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w życiu szkolnym i poza Szkołą,
- czuwają nad wszechstronnym rozwojem osobowym ucznia oraz przygotowują go do samodzielnego funkcjonowania poprzez wzmocnienie postawy odpowiedzialności,
- utrzymują kontakt z rodzicami wychowanków, systematycznie informują o postępach ich dzieci, włączają rodziców w życie Szkoły i dążą do uzgodnienia wspólnych zasad wychowania,
- wspólnie z podopiecznymi dokonują ewaluacji i oceny rezultatów działań wychowawczo-profilaktycznych,
- pomagają poznać mocne i słabe strony ucznia w celu planowaniu rozwoju wychowanka.

Rodzice:

- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci,
- zapewniają dziecku poczucie bezpieczeństwa,
- współdziałają z nauczycielami w sprawach wychowania i kształcenia dzieci.

Pedagog szkolny/psycholog/pedagog specjalny:

- rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych,
- określa formy i sposoby udzielania uczniom, w tym uczniom z wybitnymi uzdolnieniami, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb,
- organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli,

- podejmuje działania wychowawczo-profilaktyczne wynikające z programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły,
- wspiera działania wychowawcze i opiekuńcze nauczycieli wynikające z programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły,
- działa na rzecz zorganizowania opieki i pomocy materialnej uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej,
- dokonuje bieżącej analizy sytuacji wychowawczej w Szkole oraz systematycznie przekazuje informacje na ten temat radzie pedagogicznej,
- kontroluje spełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
- utrzymuje stałą współpracę z wychowawcami klas, rodzicami.

Pracownicy niepedagogiczni:

- reagują na przejawy negatywnych zachowań i informują o tym wychowawcę klasy,
- wyrażają swoją opinię na temat oceny zachowania uczniów,
- wspomagają nauczycieli w realizowaniu działań wychowawczych.

Rada rodziców:

- reprezentuje ogół rodziców oraz podejmuje działania wspierające proces wychowawczy Szkoły,
- współdecyduje o formach pomocy dzieciom oraz ich wypoczynku, współuczestniczy w opracowaniu programu wychowawczo-profilaktycznego Szkoły.

Samorząd uczniowski:

- inspiruje i organizuje życie kulturalne i intelektualne na terenie Szkoły,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego wobec dyrekcji i grona pedagogicznego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji.

9. Ewaluacja programu

Ewaluacji dokonuje zespół złożony z:

- wychowawców,
- pedagoga,
- pedagoga specjalnego,
- psychologa.

Procedura ewaluacyjna obejmuje:

- obserwację działań wychowawczo-profilaktycznych nauczycieli i dyrekcji,

- rozmowy indywidualne z nauczycielami, rodzicami,
- analizę problemów zgłaszanych pedagogowi/pedagogowi specjalnemu/psychologowi,
- badania ankietowe,
- analizę sprawozdań półrocznych i rocznych wychowawców, pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa, pielęgniarki,
- formułowanie wniosków i rekomendacji,
- modyfikację programu wychowawczo-profilaktycznego.

Załącznikami do programu wychowawczego Szkoły są:

- programy pracy wychowawców klasowych wraz z tematyką godzin wychowawczych,
- plan pracy samorządu uczniowskiego,
- harmonogram imprez i uroczystości szkolnych,
- powinności i treści wychowawcze dla poszczególnych zajęć edukacyjnych,
- zadania wychowawcze biblioteki szkolnej i świetlicy szkolnej.